

Möjligheter för Tyresö

Socialdemokraternas alternativ till kommunplan
2013-2015 för Tyresö Kommun

6

Möjligheter för Tyresö

Vi har en kommun som i mångt och mycket är bra, och det är vi alla stolta över. Vi som bor i Tyresö har nära till naturen, den finns alltid inpå knuten. Vi möter ett engagemang som är fantastiskt, speciellt märks det i vårt rika kultur- och föreningsliv.

Men Tyresö kan vara ännu bättre. I flera år har den styrande majoriteten låtit bli att göra viktiga prioriteringar. Kanske är det ingen snedseglung utan medvetet som man låtit klyftorna växa år för år? Vi har varje år gjort genomarbetade budgetförslag där vi vågat se problemen, och vågat göra tuffa prioriteringar för att komma till rätta med dem. Vad vi vill säga är att för varje år som går kommer det att krävas tuffare och tuffare prioriteringar för få skutan på rätt kurs igen. Till detta krävs en energisk skeppare och en modig besättning.

Vi har en besvärlig ekonomisk situation i kommunen. Vi har många beslutade kostsamma och nödvändiga investeringar framför oss, dessa ökar på våra lån. Under de närmaste åren finns därför inget utrymme att göra ytterligare nya investeringar enligt de investeringsramar vi tillämpar. Ett av skälen är den dåliga kostnadskontrollen som skett i samband med bygget av Nyboda skola, som ökat på lånen med minst 100 miljoner kronor extra. Skolan behövdes byggas om och byggas nu, men det är inte god ekonomisk hushållning att bygga en skola som man vet i förväg blir alldeles för stor och dyr. Det hade givetvis varit bättre att lägga pengarna som räntorna kostar varje år på pedagoger istället. Med det som bakgrund skulle vi helst ha dragit i handbromsen för ett antal kommande investeringar, men med hänsyn till redan gjorda utfästelser är det svårt.

I Sverige har vi idag en massarbetslöshet och även i Tyresö ökar arbetslösheten markant. Prioriteringen måste i första hand vara att alla som kan ska försörja sig genom arbete. Det leder till skatteintäkter som ger större reformutrymme för kommunen, ett ökat utrymme för oss att investera i gemensamma verksamheter. Men det leder också till frihet för människor, genom att kunna försörja sig själv genom arbete.

Socialdemokraterna lägger ett förslag som vi kallat projekt Arbetslinjen. Det är ett konkret sätt att gå från bidragsberoende till självförsörjning. Fördelarna är många; den största är friheten för individen att ha ett arbete.

Samtidigt som vi tampas med arbetslöshet i Sverige, har också företagen svårt att rekrytera personal med rätt utbildning. Företag som tackar nej till order för att man inte kan anställa. Matchningen fungerar inte. I det allvarliga läget väljer inte majoriteten att satsa på det som leder till jobb, d v s utbildning. Regeringen drar in på pengar från gymnasieskolan. Tyresös ledande majoritet drar ner på budgeten till den kommunala vuxenutbildningen.

Socialdemokraternas satsning på skolan fortsätter. Vi vet att investeringar i kunskap lönar sig. Utbildningsväsendet måste efter år av misskötsel höjas. Alla barn i Tyresö ska garanteras en förstklassig utbildning som är konkurrenskraftig inte bara i Sverige utan även internationellt. Det behövs både investeringar i utbildning och en bättre styrning. Vi presenterar konkreta förslag i detta budgetalternativ.

Vi vet också att det lönar sig att satsa på äldre. Att möjliggöra för äldre att bo kvar hemma ökar livskvalitén. Vi satsar därför i vår budget på kvalitetsförbättringar inom äldreomsorgen

och vi återställer omsorgstaxan (inklusive trygghetslarm) för äldre och personer med funktionsnedsättningar till nivån innan chockhöjningen. Det är inte värdigt att våra äldre som har behov av hemtjänst får betala så mycket för trygghetslarmet att de väljer bort tvätt och städning istället. Omsorgen ska ges till den som har behov, inte bara till den som har råd att betala.

Man brukar säga att ett samhälles värdighet mäts efter hur man tar hand om sina svagaste. Det är inte värdigt en kommun som Tyresö att antalet barn och unga som växer upp i fattigdom ökar för varje år. I vårt budgetförslag vill vi sätta stopp för det. Vi kommer att fortsätta att granska alla beslut som fattas ur ett barnperspektiv. Alla kommunala beslut ska inriktas på att minska barnfattigdomen. Vi presenterar även här konkreta förslag för minskad barnfattigdom, minskat bidragsberoende och för fler i egen försörjning.

Regeringens regelförändringar av a-kassa och sjukförsäkringar har lett till att allt fler blivit utförsäkrade och beroende av försörjningsstöd. Fattigdom gör det varken lättare att få nytt jobb eller att bli frisk, istället följer andra negativa konsekvenser. Barnfamiljer blir fortfarande vräkta. Barn till missbrukare får inte den hjälp de behöver. Inte för att vi inte kan, utan för att Moderaterna valt att spara bort ett betydande antal av socialsekreterarna på Individ- och Familjeomsorgen de senaste åren. Det är möjligt att vi kan klara oss utan ett antal av socialsekreterarna när det är "goda tider" och familjerna inte behöver samma stöd. Men det är fullständigt feltänkt att spara in på den typen av tjänster när arbetslösheten, fattigdomen och andra sociala problem ökar. Återigen en kortsiktig besparing som blir dyr i förlängningen. Både för kommunen och för de drabbade. Vi väljer istället i vårt budgetalternativ att stärka Individ- och Familjeomsorgen genom att i ett första steg återföra ett antal tjänster.

En av de största utmaningarna inför framtiden är bostadsfrågan. Våra ungdomar måste ha någon stans att ta vägen när de flyttar hemifrån. Bostäder behövs också för familjer som delar på sig. Företag som vill locka till sig kompetens från andra delar av landet skriker efter bostäder. I Tyresö måste vi planera de områden som går att förtäta på ett betydligt mer yteffektivt sätt. När det sedan byggs behövs det tydliga politiska signaler om att det ska vara blandade upplåtelseformer. Visst behövs bostadsrätter, men det är nästan uteslutande det som har byggts hittills. Samtidigt har en betydande del av hyresrätter ombildats. Vi har alltså ett stort behov av nya hyresrätter, och ser också gärna kollektivhus och kooperativa bostadsrätter. Moderna bostäder som med fördel byggs som lågenergihus eller passivhus. Vi kommer att lägga långsiktiga förslag om strategiska markinköp, då det givetvis underlättar stadsplaneringen där kommunen äger marken.

Socialdemokraterna lägger ett budgetförslag som vågar se problemen som finns i Tyresö, och vi har idéer och lösningar. Vi vågar prioritera. Det duger inte att vara trött och hävda att allt är bra. Vi måste se till att alla elever får möjlighet till den bästa utbildning som går att få. Och våra äldre ska kunna känna trygghet i vardagen, oavsett om man är fattig eller rik. Det går inte att avfärda arbetslöshet och utanförskap. Den måste bekämpas, och vi måste säga stopp idag. Tyresö behöver en politik för minskade klyftor – inte tvärs om.

Ett lärande genom hela livet – höjda kunskapskrav

En skola och förskola i Sverigetopp

Vi har under flera års tid betonat värdet av att investera i kunskap i Tyresö kommun. Bakgrunden är uppenbar. Tyresös skolor har i många år fått allt för dåliga förutsättningar. Det har handlat om ekonomiskt såväl som politiskt stöd. Vid enstaka tillfällen har det gjorts satsningar som syftat till att möta de värsta problemen. Inget konsekvent arbete har dock gjorts från den politiska majoriteten. Det förklarar också högst skiftande resultat i Tyresös skolor. Både mellan år och mellan olika skolor och grupper. Medan en grupp elever fått bättre resultat är det fortfarande förfärande många som lämnar skolan utan att vara godkända i de mest grundläggande ämnena.

Därför behöver Tyresö en ny skolpolitik. En politik som sätter kunskap i centrum och ger förutsättningar för skolans personal och eleverna att uppnå högt ställda kunskapsmål. Vi presenterar en politik för ökade investeringar i utbildning, en ökad uppföljning, insatser för ett närvarande pedagogiskt ledarskap och mindre barngrupper i förskolan, för att nämna några av de viktigare insatserna.

Vi har i Barn- och utbildningsnämnden begärt en analys av vad skolans rektorer anser att det krävs för förutsättningar för att uppnå en situation där 90 % av eleverna är godkända i alla ämnen. Detta var inte majoriteten intresserad av och stoppade därför detta förslag

Ett program för ökad uppföljning och utvärdering

Modern skolforskning är entydig. Det är genom tydliga, höga och positiva förväntningar alla kan uppnå skolans mål, som skolan når höga kunskapsresultat. Dels därför att det ger varje barn känslan av att kunna lyckas, dels därför att det också ger skolan den tydliga signalen att alla barn kan.

Ett sådant arbetssätt kräver dock att man jobbar medvetet och tydligt för måluppfyllnad. En insats som då blir viktigt är att tidigt följa upp att alla elever har knäckt läs-, skriv- och räknecoden. Med tanke på att kommunens skolor under flera år visat sjunkande resultat i exempelvis läsförståelse, så är det obegripligt att kommunen ännu inte infört ett återkommande uppföljningssystem för läsförståelsen i likhet med många andra kommuner. Vi anser, i likhet med våra tidigare förslag och i likhet med andra framgångsrika skolor, att kommunen bör införa en sådan kommunövergripande uppföljning av läsförståelse. Givet de svaga resultaten i matematik finns det anledning att också följa upp dessa kunskaper tidigt.

Det skulle – tydligare än i dag och tidigare än idag – också ge signaler om en skola inte fungerar. Vi anser att uppföljningen av och informationen om olika förskolor och skolor behöver förbättras. När det gäller förskoleverksamheten, där kommunen har tillsynsansvaret även över privata förskolor, behöver oanmälda inspektioner bli mer vanligt förekommande – både av kommunala och privata förskolor. Vi har under flera år argumenterat för att professionaliteten i kvalitetsarbetet måste höjas och därför argumenterat för att kvalitetskontrollen ska överföras till ett förvaltningsövergripande kvalitetskontor. Nu verkar det bli verklighet. Det är ett välkommet beslut. Därigenom slipper också Barn- och utbildningsförvaltningen vara både beställare samt utförare av kvalitetskontrollen. Det frigör

också resurser som kan användas exempelvis till att utarbeta bra uppföljningsverksamhet när det gäller läs- och skrivkunskaper. När det gäller skolans område bör kvalitetskontoret sammanställa relevant och jämförbar information mellan olika skolor och göra denna lätt tillgänglig för elever och föräldrar.

Socialdemokraternas förslag:

1. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till att kommunövergripande läs- och matematiktester införs i grundskolans tidiga årskurser. Förslaget ska presenteras för nämnden senast i februari 2013 med sikte att kunna implementeras till höstterminen 2013. Kostnad 500 000 kronor.

Tid och förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap

Den andra tydliga framgångsfaktorn som idag är uppenbar inom skolans värld är ett närvarande pedagogiskt ledarskap. Organiseringen av Tyresös kommunala skolor har utvärderats. Rektorererna har på flera punkter delegerat ut viktiga uppgifter till de biträdande rektorerna. De biträdande rektorerna, och i många fall sannolikt också lärarna, anser informationen vara för dålig, att rektorerna är för lite närvarande samt att rektorerna i varierande grad blir bakbundna av kommungemensamma beslut.

Denna kritik sammanfaller mycket med den som vi påtalat de senaste åren. Att rektorerna förväntas jobba 20 % av sin arbetstid i kommunhuset, för att utgöra en ledningsgrupp som enligt många i ovan nämnda utvärdering begränsar handlingsfrihet och skapar lojalitetskonflikter, är en dålig ordning.

Vi förespråkar därför en snabb översyn med målet att dels förändra förvaltningens ledningssätt för att ge rektorerna mer tid på den egna skolan dels åstadkomma en administrativ avlastning, vilket skulle ge mer tid att jobba med det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Socialdemokraternas förslag:

2. Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att organisera sitt arbete så att rektorernas tid som pedagogiska ledare på respektive skola ökar. Hur uppdraget genomförs ska redovisas för Barn- och utbildningsnämnden senast december 2012.

Kompensatoriska åtgärder ger likvärdig utbildning

När den svenska skolans sjunkande resultat förklaras i olika utvärderingar är en tilltagande segregation en avgörande faktor. Skolorna tenderar att bli alltmindre likvärdiga. Detta har senast visats i Skolverkets analys av den svenska skolan. En orsak står att finna i det fria skolvalet – men även andra faktorer spelar in. Om man vill åstadkomma mer likvärdiga förutsättningar – och därigenom generellt bättre resultat finns ett antal relativt enkla, och billiga, insatser att göra.

En sak är det sociodemografiska tillägget. Det är troligtvis för lågt idag i Tyresö för att kompensera för de skiftande förutsättningar som finns inom olika kommundelar och mellan olika skolor. Vi föreslår, att en utredning görs för att få veta hur det ser ut idag och i vilken utsträckning tillägget ger de kompensatoriska effekter som avsetts.

Det andra är att exempelvis erbjuda läxläsningshjälp vid varje skola. Det kompenserar för skiftande hemförhållande, och ger även möjlighet att utveckla talanger hos elever med

hemförhållanden som präglas av svag studietradition. Vi ser det som en del av en samlad skoldag, där den pedagogiska verksamheten vid fritidshemsverksamheten successivt behöver stärkas.

Goda läsvanor bör grundläggas i tidig ålder, bl.a. för att utveckla god läsförståelse vilket är grundläggande för bra skolresultat. I detta avseende är bra skolbibliotek viktiga, vilket också framgår av den nya Skollagen. Barn- och utbildningsnämnden bör i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden få i uppdrag att se över skolbibliotekens verksamhet och utarbeta en plan för att säkerställa hög kvalitet.

Socialdemokraternas förslag:

3. Det sociodemografiska tillägget utreds i enlighet med det socialdemokratiska budgetförslaget.

4. Alla skolor ska för de yngre barnen som en del av en samlad skoldag med förstärkt fritidshemsverksamhet erbjuda läsläsningshjälp. För de äldre barnen ska motsvarande stöd finnas i skolans verksamhet. För ändamålet anslås totalt 2 miljoner kronor.

5. Skolbibliotekens kvalitet säkerställs genom att en handlingsplan utarbetas mellan Barn- och utbildning och Kultur- och Fritidsnämnderna.

Fritidshemmen tydliggörs och stärks

Fritidshemmen kan vara en viktig faktor för att ge barnen en pedagogiskt utvecklande verksamhet efter skoldagen. Det finns starka indikationer att verksamheten inte klarar att leva upp till detta idag. Det är ett resultat av långvarig underinvestering i fritidshemsverksamhet kombinerat med att det finns starka indikationer på att resurser avsedda för fritids används till grundskoleverksamhet. Vi anser att det behövs en tydlig särredovisning av verksamheterna.

För att veta vilka resurser som verksamheten behöver förstärkas med behövs först en grundlig analys av hur det ser ut idag med fokus på pedagogik, trygghet, personaltäthet och lokaler.

Socialdemokraternas förslag:

6. Fritidshemmens ekonomi ska särredovisas såväl på kommungemensam nivå som per skola. Barn- och utbildningsnämnden bör redovisa detta senast i samband med bokslutet för 2012.

Stabilare resursfördelning

Under flera år har snabba elevförändringar inneburit att vissa skolor drabbats av oproportionerliga effekter. Intäktssidan, elevpengen, minskas 100 % från dag ett, medan kostnaderna tar betydligt längre tid att minska. Det innebär att ett underskott skapas som kvarvarande elever får ärva och betala av på. I vissa fall är problemen så stora att det tvingas fram avskrivningar för att effekterna blir alltför uppenbart absurda.

Vi förespråkar systemet med resultatenheter då det ger rektorerna utrymme att vara verkliga ledare – men det kräver ett förändrat resursfördelningssystem. I ett sådant behövs tröghetsmekanismer byggas in som exempelvis kan innebära en stegvis avtagande elevpeng under en övergångstid.

Därtill riskerar effekten förvärras av det nya marknadsanpassade hyressättningssystem som de

borgerliga partierna har infört. Det blir än större skiftningar när elevantalet sjunker. Därtill drabbas nya skolor mycket hårdare – vilket under kommande år lär drabba Breviks skola och Nyboda skola mycket hårt. Vi har under mer än ett halvår begärt fram utfallet av det nya systemet men förvaltningen och majoriteten har ännu inte kunnat/velat redovisa utfallet. Vår grunduppfattning om systemet kvarstår men nu gäller det att skydda elevers rätt till en bra utbildning även om de går i relativt nya skolor. Därför anser vi att Barn- och utbildningsnämnden ska arbeta fram ett program för att säkerställa att ingen elev drabbas av sämre undervisning beroende på höjda hyror.

Socialdemokraternas förslag:

7. Barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att arbeta om resursfördelningssystemet som bygger in bättre möjligheter till omställning.

8. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att redovisa åtgärder för att ingen elev ska drabbas av sämre utbildning till följd av det nya hyressättningsystemet.

Ökad lärartäthet – mindre barngrupper

Tyresö har en av landets sämsta lärartäthet. Vi har stora barngrupper med få pedagoger. Det leder till brister i den dagliga undervisningen och innebär allt från bristande individanpassat stöd till i värsta fall lärlösa lektioner. Andelen behöriga pedagoger är för lågt. Att försöka hävda att detta inte spelar roll för resultaten i skolan är att nedvärdera pedagogernas betydelse.

Särskilt i de tidigare årskurserna finns det evidens för ett tydligt samband mellan lärartäthet och resultat. En insats som vi anser bör prövas är systemet med dubbla pedagoger i de tidigare årskurserna. Detta bör introduceras under 2013..

I de högre årskurserna finns det tydliga samband mellan möjligheten att ge alla barn goda förutsättningar (likvärdighet och kompensatoriska insatser) och tillgången till lärare. Vi anser att detta synsätt gäller både möjligheten till lärarstödd läxläsningshjälp som ett utökat antal timmar. Här reglerar Skollagen bara ett minsta antal timmar. Det är ingen självklarhet att Tyresös elever i en global konkurrens ska behöva nöja sig med det minsta möjliga. Barn- och utbildningsnämnden bör därför pröva möjligheten att inom nuvarande ram öka antalet undervisningstimmar i de högre årskurserna.

Vi förespråkar därför en medveten satsning på fler pedagoger i Tyresös skolor och förskolor.

Socialdemokraternas förslag:

9. Lärartätheten i grundskolan och personaltätheten i förskolan förstärks genom att det för ändamålet anslås 7 miljoner kronor

10. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till ett tak för antalet barn i barngrupperna i förskolan. Till förslaget ska fogas en handlingsplan för hur målet ska kunna uppnås.

Sveriges bästa pedagoger

Tyresö kommun behöver arbeta fram en handlingsplan för fler behöriga lärare och fler förskollärare. Tyresö ligger i dag alltför lågt när det gäller behörighet. Det drabbar kvaliteten i undervisningen.

För att en sådan ska bli verkningsfull krävs ekonomiska tillskott för såväl insatser för ökad rekrytering som för att förbättra anställningsvillkoren på ett sådant sätt att Tyresö blir mer attraktivt som kommun att jobba i.

Socialdemokraternas förslag:

11. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att, utifrån den förstärkta budgetram om 2 miljoner kronor som föreslås i socialdemokraternas budgetalternativ, utarbeta en handlingsplan för fler högskoleutbildade pedagoger i förskolan och skolan.

Profilklasser – en tillgång för Tyresö

Från tid till annan ifrågasätts profilklasserna i Tyresö. Ett argument som återkommer från den politiska majoriteten och andra är att utbildningen varken får kosta mer än snittet eller ha fler timmar än vad som är lagreglerat. Med andra ord – det får gärna kallas profilering – men i praktiken får det inte vara profilering. Vi har ett annat synsätt och tror att profilering berikar. Därför vill vi vara tydliga med att nuvarande profileringar ska värnas och att det finns ett politiskt ansvar för detta. Därtill tycker vi som vi tidigare redovisat att en språkprofil bör övervägas på nya Nyboda skola.

Med avseende på antalet undervisningstimmar hänvisar vi till vårt förslag ovan att Barn- och utbildningsnämnden bör pröva möjligheten att utöka antalet undervisningstimmar. Då står inte profilering på något sätt i motsats mot höga kunskapsmål även i övriga ämnen.

Socialdemokraternas förslag

12. Kommunfullmäktige uttalar ambitionen att bevara och utveckla profilklasser vid Tyresös grundskolor.

13. Fullmäktige ger Barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda tillskapandet av en språkprofil på nya Nyboda skola.

Rörelse i skolan – en del av insatserna för ökade resultat

En studie som har gjorts vid Malmö högskola visar på ett samband mellan ökad fysisk rörelse och resultat i skolans övriga ämnen. Inte minst gäller det pojkarnas resultat. Något som är extra viktigt eftersom pojkar under flera år tenderat att halka efter när det gäller skolresultat. Vi delar den analysen och anser att Tyresös skolor bör jobba aktivt med att öka utrymmet för fysisk aktivitet och antalet idrottstimmar.

Socialdemokraternas förslag:

14. Att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att redovisa vad som krävs för att åstadkomma mer fysisk aktivitet i grundskolan.

En inkluderande skola – och en skola efter individens behov

Tyresö kommun bedriver sedan 2011 projektet en skola för var och en. Ledordet i detta projekt är inkludering av elever med särskilda behov. Vi delar grundperspektivet att det är bra om fler barn med särskilda behov ges möjlighet att med stöd delta i ordinarie verksamhet. Samtidigt är vi oroad över de signaler som alltför ofta kommer till oss att Tyresös skolor inte klarar att möta just dessa särskilda behov. Skolpersonal som klagar på otillräckliga insatser, föräldrar som känner att de får kämpa mot en övermakt när det gäller att värna sina barns

behov. Det faktum att kommunen tjänar pengar på ett inkluderande perspektiv gör att vi känner ett än större behov av att fortlöpande granska verksamheten så att den tar sin utgångspunkt i barnens snarare än kommunens behov. Därför bör Barn- och utbildningsnämnden få i uppdrag att löpande följa upp verksamheten och de ekonomiska konsekvenserna av en Skola för var och en redovisas.

Projektet bör inte heller tas till intäkt för att inte ha små grupper där det finns behov av sådana.

Socialdemokraternas förslag:

15. Att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att löpande följa och öppet redovisa konsekvenserna av en Skola för var och en.

Gymnasiet i framtiden

Tyresö gymnasium står inför stora utmaningar och förändringar. Årskullarna av elever minskar under de kommande åren fram till 2015 och sökmönstren till gymnasiet har kraftigt förändrats.

För Tyresös del är alla medvetna om att vi har ett gammalt gymnasium som idag inte klarar den konkurrens som vuxit fram i omvärlden. Det finns mycket i vårt gymnasium som är positivt men helheten räcker inte till.

Vi har sedan ett antal år drivit på för att kunna hitta positiva lösningar för vårt gymnasium. För två år sedan förde vi fram idén att i ett Campus Tyresö samla gymnasium, vuxenutbildning, högskoleverksamhet och arbetsmarknads- och näringslivskontakter i ett samlat koncept.

I vårt budgetförslag 2012-2014 föreslog vi att kommunstyrelsen i samarbete med gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden skulle få i uppdrag att under hösten 2011 initiera en förstudie om etablerandet av ett Campus Tyresö och att det redan i närtid genomförs insatser för att öka lokalsamordningen.

Under 2011 genomförde kommunen en första omvärldsanalys som stöd för ett fortsatt arbete inom gymnasieområdet. Utifrån denna gav kommunstyrelsen i början av 2012 ett uppdrag till kommunstyrelsens beredning och gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens presidium att ta fram en förstudie om framtidens gymnasieutbildning i Tyresö. Förstudien ska presenteras i oktober 2012. Samtidigt utreder nu förvaltningen möjligheten att flytta in C3Ls verksamhet till gymnasiet fastighet.

Vi anser att det är positivt att arbetet med frågan om vårt gymnasium i framtiden nu är igång. Men vi menar att det måste vara ett högt tempo i arbetet och att ett beslut om Tyresö gymnasiums framtid ska finnas 2013.

I hotbilden för gymnasiet finns också de förändringar som den nuvarande regeringen genomför i kommunanslaget till gymnasieskolan. Neddragningen av kommunanslaget till gymnasieskolan ligger i framtiden på nära 2 miljarder årligen. För Tyresös del skulle detta innebära att antalet lärare kommer att minska med 8 lärare nästa år och 17 lärare år 2015. Vi anser att detta inte är acceptabelt och att kommunen på alla sätt måste reagera på den utveckling som detta skulle innebära för Tyresö gymnasium.

Socialdemokraternas förslag:

16. Beslut om Tyresö gymnasiums framtid finns klart 2013.

17. Tyresö kommun ska till regeringen framföra de allvarliga konsekvenser neddragningen av kommunanslagen för gymnasieskolorna medför för Tyresö gymnasium.

Utbildning och jobb till unga arbetslösa

Ungdomsarbetslösheten i Sverige är mycket hög i ett internationellt perspektiv. Även om antalet arbetslösa ungdomar är lägre i Tyresö än riket, så har antalet öppet arbetslösa ungdomar i Tyresö under det senaste året ökat med mer än 50 %.

Samtidigt har antalet ungdomar som saknar gymnasiekompetens ökat oroväckande under senare år. I genomsnitt lämnar ca 30 % av eleverna gymnasieskolan utan slutbetyg. Det finns alltså ett tydligt samband mellan utbildningsresultat och chans på arbetsmarknaden. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL har i sin rapport "Födda 1981" konstaterat att en elev som fullföljer gymnasiet med låga eller medelgoda betyg har med ungefär dubbelt så stor sannolikhet jobb vid 24 års ålder som en person som hoppat av gymnasiet.

För att bryta utvecklingen har socialdemokraterna i sin vårbudgetmotion 2012 till Riksdagen föreslagit att det införs utbildningskontrakt för unga arbetslösa som saknar gymnasieutbildning.

Syftet är att hjälpa unga till jobb och praktik, och att samtidigt betona det egna ansvaret för att göra sig anställningsbar genom gymnasiekompetens. Kontraktet vänder sig till den som är arbetssökande, under 25 år och inte har fullgjort gymnasiet. Den som är ung och söker jobb erbjuds:

- Jobb med avtalsenlig lön på halvtid och studier på halvtid.
- Praktik hos privata eller offentliga arbetsgivare samt studier på halvtid eller deltid.
- Utbildning på heltid, vid komvux, yrkesvux eller folkhögskola.
- Ett särskilt studiestöd eller förhöjt studiebidrag.

Utbildningskontraktet riktas till unga arbetslösa under 25 år och är en individuell mix av utbildning, deltidsarbete och praktik. Ersättning villkoras med att den unge fullföljer kontraktet som innebär att man slutför en gymnasieutbildning.

Vi ser också i Tyresö ett behov av satsning på de av våra gymnasieelever som lämnar skolan utan fullständiga betyg. C3L har en utomordentlig kompetens att kunna hantera detta och vi vill se en tydlig satsning på området med målet att nå alla som lämnat gymnasiet utan gymnasiekompetens.

Socialdemokraternas förslag:

18. C3L får i uppdrag att i samverkan med Tyresö gymnasium aktivt söka upp de ungdomar som lämnat gymnasiet utan slutbetyg för att med varje tidigare elev söka tänkbara alternativ för att kunna uppnå gymnasiekompetens.

Minska barnfattigdomen

Klyftorna ökar – i Sverige och i Tyresö. Ökningen av antal personer som är beroende av försörjningsstöd har ännu inte avtagit utan fortfarande är det alltför många som hamnar i ett bidragsberoende. Delvis beror det på att staten valt att utförsäkra många av Tyresös medborgare ut ur socialförsäkringen. Delvis beror det på en politik som även i övrigt ökar klyftorna. Delvis är det ett resultat av att arbetslösheten ännu är alltför hög. Delvis – och inte minst viktigt – är det ett resultat av den politik som de borgerliga partierna fört i Tyresö med höjda avgifter och taxor.

Sänkta avgifter för barn och ungdomar

Även om de höjda avgifter, som de borgerliga partierna infört de senaste åren, inte alltid behöver leda till ett bidragsberoende så ökar de fattigdomen. Barnfattigdom är också när barn tvingas välja bort aktiviteter för att de inte har råd.

När kulturskolan gjordes dyrare var det ett uttryckligt mål för de borgerliga partierna att efterfrågan skulle minskas – d v s att vissa barn av ekonomiska skäl skulle avstå. I år har kommunen rankats som landets 260:e bästa när det gäller Kulturskolan i den granskning som Lärarförbundet gjort, en ytterligare försämring mot fjolåret då vi rankats på den marginellt mer hedrande plats 249 (av 290). Vi vet inte vilka konsekvenser som avgiftshöjningarna till Kulturskolan medfört. Hur påverkar avgiften till Tyresö Kulturskola elevernas val, och skulle en annan avgiftskonstruktion ge fler möjlighet att delta i verksamheten med sitt förstahandsval? Detta vill vi ha ett utredningsuppdrag på.

Samma borgerliga partier höjde förra året avgifterna till fritidsklubbarna från 50 till 500 kronor per termin. Konsekvenserna har blivit att ungdomar har motats i dörren till fritidsklubbarna på skolloven då de inte betalt avgiften. Det kommer sannolikt att leda till fler nyckelbarn och det kommer i många fall att bli mindre möjligheter för föräldrarna att arbeta – vilket ytterligare ökar fattigdomen i dessa familjer. Vi förespråkar en arbetslinje som gör det lönsamt att arbeta och möjligt för barnen att delta i fritidsklubbar.

Vi förespråkar nu en avgiftsväxling. Vi vill minska barnfattigdomen och konstruerar kommunala taxor på det sättet. Vi vill prioritera barn och ungdomsverksamheten och konstruerar avgifter utifrån det. Under avsnittet om besparingar visar vi hur höjda avgifter inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens och kommunstyrelsens verksamhetsområden finansierar sänkta taxor inom ramen för Barn- och utbildnings-, Kultur och Fritids- samt Socialförvaltningens verksamheter.

Socialdemokraternas förslag:

19. Kommunfullmäktige river upp beslutet (KF 2011-04-14 - §49) om höjda taxor för fritidsklubbarna till en kostnad av 100 000 kronor.

20. Kultur- och Fritidsförvaltningen uppdras att utvärdera avgifterna till kulturskolan utifrån ett tillgänglighetsperspektiv i enlighet med socialdemokraternas budgetalternativ.

Stoppa utförsäkringarna

Det är inte kommunen som beslutar om utförsäkringarna – det är den moderatledda regeringen. Likväl är det våra medborgare i Tyresö som drabbas. Dels direkt genom att som

berörd blir beroende av andra behovsprövade bidrag. Dels indirekt som kommunmedborgare genom att resurserna till exempelvis skola och förskola minskas när kostnaderna för försörjningsstödet ökar. Kostnaderna för försörjningsstödet på grund av utförsäkringar rör sig i år om ca 4,5 miljoner kronor – utan att staten kompenserat med en krona. Det är lätt att spara när någon annan får bära kostnaden.

Kommunen bör nu hävda finansieringsprincipen och kräva att Riksdag och regering beslutar att tilldela kommunerna kompensation för de ökade kostnaderna till följd av utförsäkringar.

Socialdemokraternas förslag:

21. Tyresö kommun framför till regeringen som sin mening att regelverket för sjukförsäkringen måste ändras så att utförsäkringarna stoppas. I den mån regeringen inte tar intryck av detta – bör kommunen hävda kompensation för ökande kostnader för försörjningsstödet.

Arbetslöshetsinsatser

Kanske viktigast för att bryta barnfattigdomen är att jobba aktivt mot arbetslöshet bland föräldrarna. Förra året förespråkade vi stora insatser för fler i jobb. Då avfärdades det som onödigt. Jobben var på väg, sades det då. Nu visar det sig att det är precis tvärs om. Arbetslösheten stiger, så också i Tyresö. En orsak är tilltagande mis-match på arbetsmarknaden. Efterfrågan på utbildad arbetskraft ökar – men tillgången är till följd av bristande satsningar i utbildning svag. Därför behövs det fler insatser för utbildning.

Kommunen kan i den egna verksamheten minska behovet av försörjningsstöd genom att ge fler möjlighet att jobba så mycket som man önskar. Kommunen har beslutat att se över möjligheterna att öka antalet heltidstjänster – men ännu har inget hänt i praktiken. 2012 finns pengar avsatta till detta, så nu förväntar vi oss att beslutet som fattas äntligen verkställs.

Socialdemokraterna föreslår att kommunen initierar projekt Arbetslinjen. Det går i korthet ut på att kommunen anställer alla som uppbär försörjningsstöd p g a arbetslöshet. Anställningarna är heltid, tidsbegränsade på ett år, till kollektivavtalsenliga löner. Under det året har personerna fått en värdefull erfarenhet som gör det enklare att få jobb på den ordinarie arbetsmarknaden. Vinsten är givetvis störst för den enskilde som vinner frihet i självförsörjning. Det kommer också att leda till minskad barnfattigdom och minskad belastning på socialförvaltningen.

Det har gjorts beräkningar i andra kommuner som visar att Arbetslinjen på ett par års sikt leder till en besparing på försörjningsstödet som är minst lika stor som själva anställningskostnaden.

Socialdemokraternas förslag:

22. De som vill gå upp till heltid ska erbjudas att göra det.

23. Att projekt Arbetslinjen införs i enlighet med motion från Socialdemokraterna. Beräknad kostnad: 5 miljoner kronor. Finansieras genom fondering av en del av den återbetalning av AFA-medel som sker 2012.

Sommarjobb åt alla ungdomar – och behålla värdet av jobb

Ungdomarnas egna (ferie)arbeten är naturligtvis en viktig möjlighet för att minska ekonomisk utsatthet. Det utgör därtill en viktig erfarenhet av arbete och är därför en central del i att upprätthålla en arbetslinje. Tyvärr är det föga förvånande att de som har sämst ekonomiska förutsättningar också är de som har sämst nätverk när det gäller att skaffa sommarjobb. Därför är de, i större utsträckning än andra ungdomar, i behov av kommunala sommarjobb. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att ge fler ungdomar sommarjobb.

Kommunen erbjuder våra ungdomar feriejobb under tre sommarveckor. Antalet platser har regelmässigt varit 150, fördelade på tre perioder om vardera tre veckor. Samtidigt har antalet sökande lika regelmässigt legat på ungefär det tredubbla, alltså ca 450. Kommunen skulle – om viljan finns – kunna tillgodose behovet av sommarjobb åt de ungdomar som söker, men hittills har den politiska viljan saknats.

Vi har under ett antal år föreslagit en utökning av tillgängliga sommarjobb, med grundtanken att dessa jobb är en viktig möjlighet att skaffa sig en första erfarenhet av arbete och helt i linje med tanken att upprätthålla en arbetslinje.

Det finns i andra kommuner goda exempel på hur en positiv samverkan mellan kommun och näringsliv resulterat i sommarjobb åt alla ungdomar som söker sommarjobb.

Vi anser att Tyresö kommun, i aktiv samverkan med Tyresö bostäder och privata arbetsgivare bör kunna erbjuda alla våra ungdomar sommarjobb till 2013.

Därtill bör kommunen så långt det är möjligt inom ramen för socialtjänstlagen försöka garantera att ungdomarna/familjerna får behålla värdet av sitt egna jobb. Det är orimligt att signalen ska bli 100%-iga marginaleffekter för ungdomar vars föräldrar är beroende av försörjningsstöd.

Socialdemokraternas förslag:

24. Alla ungdomar 16-17 år garanteras sommarjobb via kommunen sommaren 2013. För ändamålet utökas kommunens kostnader med 1 miljon kronor.

25. Tillämpningen i beviljande av försörjningsstöd ska vara sådan att ungdomars sommarjobb, så långt det är lagligt möjligt, inte reducerar familjens försörjningsstöd. Kostnad: 1 miljon kronor.

Stoppa utvecklingen där alltfler far illa

Under ett antal år har den borgliga majoriteten successivt underbudgeterat socialnämndens budget vilket inneburit att socialförvaltningen ständigt tvingats dra ned på antalet socialsekreterare i kommunen. Nu måste det vara nog. Om man ständigt drar in på den förebyggande verksamheten kostar det i det långa loppet både dyra pengar och mänskligt lidande.

Exempelvis: Mobila teamet skulle kunna arbeta även med yngre barn. Man vet ofta redan i förskolan vilka barn som annars kommer att behöva större insatser i skolan. Om kommunen satsar på ungdomar som kommit på "glid" på hemmaplan, så är chanserna större för ungdomarna att bryta sitt destruktiva beteende. Individ- och familjeomsorgen beviljar fler

personer än tidigare och barnfamiljer tillfälliga boenden. Antalet ungdomar som använder narkotika ökar.

Behoven är stora. I årets budget vill vi föra tillbaka motsvarande fyra nya socialsekreterartjänster, för förvaltningen att fördela inom verksamhetsområdet.

Socialdemokraternas förslag:

*26. Socialnämndens budget förstärks med motsvarande fyra socialsekreterartjänster.
Kostnad: 2 miljoner kronor*

Äldreomsorgen

Vi är djupt oroade över kvaliteten i Tyresös äldreomsorg. Efter att under många år ha haft bra kvalitet där det rått i stort sett politisk konsensus om inriktningen har den nya politiska ledningen nu valt en linje som riskerar kvaliteten.

Socialstyrelsens Jämför service har under ett antal år redovisat hur de äldre i landets kommuner anser om hur kommunerna tillgodoser deras behov. Redovisningen gällande Tyresö kommun har legat högt, men den sista redovisningen visar att resultatet för Tyresö kommun är på väg att sjunka.

Budgetförslaget befäster de kraftiga avgiftshöjningarna för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning. Det kommer att innebära ytterligare fler brukare som av ekonomiska skäl kommer att behöva avstå omsorg, trygghetslarm eller det sista egna ekonomiska utrymmet. Och ytterligare personer med psykiska funktionsnedsättningar som väljer bort klientombud.

Budgetförslaget innebär att den ideologiskt betingade privatiseringen av väl fungerande äldre- och handikappomsorg fortsätter och görs till princip för kommunen. Mer av förvaltningens tid kommer att användas till att förbereda utförsäljningar – mindre åt att värna och utveckla kvaliteten.

Vi stoppar avgiftschocken

De borgerliga partierna beslutade i april 2011 att genomföra en kraftig höjning av taxorna för äldre- och handikappomsorgen. Det har drabbat pensionärer som haft vanliga inkomster med uppemot 1000 kronor mer i månaden. Vi har mött många som berättar att de valt bort trygghetslarm på grund av kostnaden. Hur många det är vet vi inte. Om det är egentligen är utrett har vi inte lyckats få del av resultatet. Kostnaderna riskerar innebära att fler väljer bort trygghetslarm och förebyggande omsorg – vilket ökar behovet av tidigare platser på särskilda boenden till kraftigt ökande kostnader. Även när det gäller omsorgen om personer med funktionsnedsättning har avgiftshöjningen inneburit att personer valt bort viktiga insatser, ett sådant exempel är klientsombudsstödet. Hur många vet vi inte, för inte heller det har utretts såvitt vi vet.

Socialdemokraternas förslag:

27. Kommunfullmäktiges beslut om höjda taxor inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättningar från april 2011 upphävs, till en kostnad av 1,5 miljoner kronor.

Resursförstärkning äldreomsorgen

Vi blir allt fler äldre i Sverige och i Tyresö. Därför kommer kostnaderna att öka. Vägvalet är om vi ska vara beredda att finansiera det eller om vi ska försöka konstruera insatser (exempelvis avgiftshöjningar) som gör att färre efterfrågar omsorgen. På sikt kommer det krävas ökade resurser till omsorgen. Den goda nationella ekonomi som byggts upp till följd av 90-talets besparingar behöver nu delvis användas till att stärka kvaliteten i äldreomsorgen.

I avvaktan på det går det dock att göra mycket lokalt. Genom vårt besparingsprogram frigör vi resurser som vi vill använda för att upprätthålla kvaliteten i äldreomsorgen. Vårt förslag möjliggör att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen, genom att avvisa tvångsmässiga privatiseringar frigör vi resurser som vi vill använda bättre. Hemtjänsten förväntas städa på 1 timme istället för 1,5 timme. Det kan finnas andra prioriteringar som inte är kända för oss, varför vi inte väljer att närmare specificera den ytterligare kvalitetssatsning som vi gör

Socialdemokraternas förslag:

28. Socialnämndens budget förstärks för kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. Kostnad 1,5 miljoner kronor.

Kvalitetsuppföljningen – driftsformer

Ytterligare en besparing är att stoppa de ideologiskt betingade utförsäljningarna som majoriteten nu driver i äldre- och handikappomsorgen. Vi räknar med att dessa kommer kosta minst 1 miljon kronor i personal- och upphandlingskostnader. För tillkommande verksamhet ska, i likhet med hittills, driftsformerna prövas med sikte på att öka kvalitet och mångfald för brukarna.

En satsning på kultur i Tyresö

Vi har tidigare argumenterat för att biblioteket i Tyresö centrum ska vara öppet när medborgarna har tid att använda sig av bibliotekets tjänster. Vi står fast vid förslaget vi lagt tidigare är att biblioteket därför ska vara öppet på söndagar.

Genom olika beslut har förutsättningarna för föreningslivet försämrats de senaste åren. Under 2012 fattades beslutet att öka hyrorna för lokaler. Vi föreslår en kompensation för dessa ökade kostnader genom ett ökat aktivitetsstöd.

Pensionärsorganisationerna gör en viktig insats med sina många möten, studiecirkel och annan verksamhet. Det beslut som fattades om höjda lokalhyror påverkar denna verksamhet negativt. Vi föreslår att hyrorna för pensionärsorganisationerna inte omfattas av det beslutet.

Kommunfullmäktiges beslut om bidrag till studieförbunden har urholkats genom kultur- och fritidsnämndens beslut. För 2013 föreslås att alla beslutade bidrag till förbunden också fördelas mellan dem samt att en förstärkning sker.

Föreningsrådets verksamhet har inte kunnat utvecklas beroende på alltför svagt stöd. Stödet har legat på en samma låga nivå under flera år. För att få ännu större nytta av rådets verksamhet föreslås ett ökat anslag.

Socialdemokraternas förslag:

29. Biblioteket i Tyresö centrum ska vara öppet alla veckans dagar (storhelger undantagna).
Kostnad: 250 000 kronor.

30. Aktivitetsstödet till föreningarna förstärks med 400 000 kronor

31. Anslaget till pensionärsorganisationerna höjs för att kompensera för dyrare lokaler.
Kostnad: 30 000 kronor

32. Förstärkning till studieförbunden. Kostnad 100 000 kronor.

33. Förstärkning till föreningsrådet. Kostnad 20 000 kronor

Övriga beslut

Mycket av kommunens arbete påverkas till stor del av andra aktörer. Vi anser därför att kommunfullmäktige bör ge kommunstyrelsen följande uppdrag för att underlätta arbetet med omsorg, trygghet och fungerande kommunikationer.

Socialdemokraternas förslag

34. Kommunfullmäktige bör ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Stockholms läns landsting verka för att en närakut etableras i Tyresö.

35. Kommunfullmäktige bör ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Polisstyrelsen verka för att polisstationen får ökat öppethållande.

36. Kommunfullmäktige bör ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med SL verka för att kommunikationerna mellan östra Tyresö och Tyresö gymnasium förbättras

Ekonomisk redovisning

Besparingar

(budgetsammanställning – förändring jämfört med befintligt förslag)

För att finansiera de förstärkningar som vi anser nödvändiga för att höja kunskapsnivån, värna en omsorg för alla och minska barnfattigdomen har vi genomlyst verksamheten. Vi har kritiskt granskat verksamheten med mål att skapa en effektiv och fokuserad verksamhet.

Socialdemokraternas förslag:

37. Att förslaget till besparingar/intäktshöjningar/effektivitetshöjningar nedan om totalt 19 400 000 antas av fullmäktige.

- Vårdnadsbidrag avskaffas. Bidraget minskar jämställdhet och integration. Det motverkar arbetslinjen samtidigt som föräldraförsäkringen går att använda flexibelt för dem som vill vara hemma under barnets första år. Resurserna från vårdnadsbidraget, och mer därtill, använder vi för att förstärka kvaliteten i förskolan. Beräknad besparing uppgår till 1 900 000 kronor
- Lokalkostnader för kommunens centrala administration minskas. Jämfört med övriga Södertörnskommuner har Tyresö höga lokalkostnader för sin centrala förvaltning. Vi har tidigare uppmärksammat detta och vissa små insatser har då gjorts. Vi anser att det finns mycket mer att göra. Beräknad besparing är 1 000 000 kronor
- Upphandlingen förbättras och samordnas. Sedan tidigare har en utredning visat på möjliga besparingar om uppemot 25 miljoner kronor för Tyresö om denna samordnas med övriga Södertörnskommuner. Efter långsiktigt arbete från vår sida har nu ett initiativ för samordnad upphandling mellan tre av kommunerna kommit till. Det är bra och möjliggör besparingar som vi nu räknar tillgodo i vårt budgetalternativ. Därtill vill vi genom ett sanktionsystem öka efterlevnaden i upphandling vilket ytterligare ökar möjligheterna till ekonomiska vinster. I en försiktig bedömning räknar vi med en möjlig besparing om 3 000 000 kronor
- Informationsverksamheten minskas. Kommunen har under de senaste åren kraftigt ökat sin informationsverksamhet. Vi anser att de av kommunen betalda annonsbilagorna är tveksamma. Vi vill avsluta den verksamheten och sparar motsvarande kostnaden för köp och produktion. 800 000 kronor.
- Minskade förvaltningsgemensamma kostnader. Som vi tidigare redovisat tror vi att det finns ett utrymme att slimma och spara i de centrala verksamheterna. Tidigare har förvaltningar redovisat de förvaltningsgemensamma kostnaderna. Nu är det i stället inkluderat i de olika anslagsområdena. För att frigöra mer resurser för verksamhetens kärna är vi övertygad om att det går att minska de gemensamma förvaltningskostnaderna. Sparbeting 2 000 000 kronor.

- En förväntad effekt av att satsa mer på förebyggande äldreomsorg, och att tillämpa en omsorgstaxa som alla som har behov har råd med, är äldre kan bo kvar hemma längre än de annars kunnat göra. Vi ser därför ett minskat behov av plats på särskilt boende. Besparing 500 000 kronor
- Administrativa tillägg och momskompensation till privata aktörer inom skolor, förskolor och äldreomsorg reduceras. Vi har tidigare, i likhet med många borgerliga politiker utanför Tyresö, argumenterat för att de privata skolorna/förskolorna i de administrativa tilläggen och momskompensationen är överkompenserade. Besparing 1 300 000 kronor
- Anslaget till Kommunledning / kommundirektörens förfogande minskas. Vi ser ett behov av ett utrymme för att möta oförutsedda kostnader. Samtidigt är vår erfarenhet av tidigare användning att det inte är så detta anslag används. Snarare handlar det om projekt som inte behandlas i den traditionella budgeten. Mer av dessa verksamheter bör dock behandlas där. En mindre summa bör dock kvarstå för att ha en beredskap för oförutsedda utgifter. Besparing 1 000 000 kronor
- Höjda avgifter inom kommunstyrelseförvaltningens samt Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter. De verksamheter som här är avgiftsbelagda bör i princip vara finansierade via egenavgifter. Vi föreslår som en del av en avgiftsväxling ett steg åt det hållet. Samma princip bör gälla för avgifterna för parkeringsverksamheterna och alkoholtillsyn, de ska i princip vara självfinansierade. Det innebär en intäktsförstärkning på 3 900 000 kronor.
- Ändrad konkurrenspolicy. Vi föreslår i detta budgetalternativ en alternativ policy för konkurrensutsättning. Den borgerliga majoriteten förespråkar en massiv privatisering. Vi vill pröva konkurrensutsättning i de fall där det kan antas öka mångfalden och kvaliteten för brukarna. Vår policy kommer att föranleda färre konkurrensutsättningar än Moderaternas variant. Det innebär att vi inte behöver lägga samma summa pengar på annonsering, upphandlingsverksamhet, förvaltningens arbete med kravspecifikationer samt verksamheternas omställningskostnader. Vi tror också att möjlighet att lägga egen regi anbud ökar besparingen ytterligare. Besparing 1 000 000 kronor.
- Ökad sponsring. Vi tror att det finns utrymme att utan att kvaliteten och integriteten i den kommunala verksamheten hotas öka sponsring av exempelvis park och fritidsverksamheterna. Ökad intäkt 500 000 kronor
- En effekt av projekt Arbetslinjen är ett kraftigt minskat behov av försörjningsstöd. Även sänkta taxor inom äldreomsorgen och de andra insatser vi föreslår mot ungdomsarbetslöshet och barnfattigdom minskar behovet av försörjningsstöd. Vi räknar lågt och ser en besparing på 2 500 000 kronor.
- Till detta kommer ytterligare åtgärder som vi anser föreslår ska genomföras men där vi har haft svårare att kvantifiera de möjliga sparbetingen. Genom att tidigare lägga byggandet av ett nytt äldreboende kan kostnaden för köpta platser inom äldreomsorgen (idag drygt 12 miljoner kronor) minska, genom fler insatser mot ungdomsarbetslöshet och barnfattigdom minskar rimligtvis

kostnaderna för försörjningsstöd, fortsatt arbete att effektivisera löne- och fakturahanteringen och slutligen vårt förslag om sänkta taxor som också minskar behovet av försörjningsstöd och platser på särskilda boenden.

Sammanställning

Nedan redovisar vi våra förslag till budgetändringar i förhållande till majoritetens förslag.

Reformer

Lästester	-500 000
Läxläsningshjälp/förstärkt fritids	-2 000 000
Minska småbarnsgrupper, dubbla pedagoger i tidiga skolår	-7 000 000
Fler behöriga lärare	-2 000 000
Arbetslinjen *	-5 000 000
Återställd avgift inom äldreomsorg	-1 500 000
Kvalitetssatsningar äldreomsorg	-1 500 000
Sänkta avgifter fritidsklubbar	-100 000
Sommarjobb	-1 000 000
Sommarjobb, behåll försörjningsstöd	-1 000 000
Socialförvaltning förebyggande insatser	-2 000 000
Aktivitetsstöd föreningar	-400 000
Pensionärsorganisationerna	-30 000
Studieförbunden	-100 000
Föreningsrådet	-20 000
Bibliotek ökade öppettider	-250 000
	-19 400 000

* Finansieras med AFA-medel

Besparingar

Avskaffa vårdnadsbidrag	1 900 000
Minskade lokalkostnader, central förvaltning	1 000 000
Samordnad upphandling	3 000 000
Minskad informationsbudget	800 000
Besparingar central förvaltning	2 000 000
Minskat behov särskilt boende	500 000
Momskompensation	1 300 000
Kommundirektörens förfogande	1 000 000
Höjda avgifter MSU	3 900 000
Konkurrenspolicy, egen regi anbud	1 000 000
Ökad sponsring	500 000
Försörjningsstöd, minskat behov	2 500 000
	19 400 000

Mål per verksamhetsområde

Verksamhetsområde nr 1 – Plan och exploatering

Vi instämmer i mål 1 att vi vid utgången av planperioden ska ha tagit fram ett samrådsförslag till en ny översiktsplan som utgår från kommunens vision för 2030. Vi vill dock tillföra två mål, som ingår i socialdemokraternas vision för 2030, d v s

- Mål: Kommunen bidrar till mångfald på bostadsmarknaden genom att i nytillkommande bostadsbyggande finns vardera minst 30 % hyresrätter och bostadsrätter/äganderätter
- Mål: En handlingsplan är initierad med syfte att kartlägga och öka allmänhetens tillgång till strand och vatten
- Kommunens markreserv i centrumnära områden har höjts vilket ökar kommunens beredskap och handlingsutrymme för att vid behov kunna förvärva fastigheter

Verksamhetsområde nr 2 – Väghållning och park

Vi instämmer i målen. Vi tillför:

- Mål: Möjligheterna att göra en resultatenheter av den del av samhällsbyggnadsförvaltningen, som berör väghållningen har undersökts

Verksamhetsområde nr 3 – Miljö, trafik och övrigt

Vi vill tillföra

- Mål: Tyresö Kommun är en Fairtrade-kommun

Verksamhetsområde nr 4 – Vatten och avlopp

Vi instämmer i målet att hålla så hög standard på dricksvattnet, så att 95 % av medborgarna är nöjda med kvaliteten.

Verksamhetsområde nr 5 - Renhållning

Vi instämmer i uppsatta mål, men vill lägga till:

- Mål: Kretsloppscentralen har (med undantag för större helger) öppet varje dag i veckan.
- Mål: Återanvändningsgraden på insamlat material har ökat
- Mål: Åtgärder har vidtagits för att minimera störningen från masshanteringsanläggningen i Hanviken

Verksamhetsområde nr 6 – Bygglovsverksamhet

Vi står bakom mål 2, men vill förtydliga mål 1:

- Nämndärenden ska maximalt handläggas i genomsnitt på sex veckor. Andra bygglov ska handläggas inom sex veckor med undantag för större eller komplexa ärenden.

samt lägga till

- Mål: Verksamheten ska under perioden uppnå i princip full avgiftsfinansiering i den del som kan avgiftsfinansieras

Verksamhetsområde nr 7 – Förskola och pedagogisk omsorg

Målet att öka antalet pedagoger med högskoleutbildning ställer vi oss bakom. Vi anser dock att ambitionsnivån kunde vara högre. Personaltätheten på förskolan är fortsatt låg, varför vi också i år föreslår nedanstående målformulering:

- Mål: Tyresö Kommun har antagit riktlinjer för rekommenderat maximalt antal barn/förskolegrupp och inlett arbetet för att uppnå dessa rekommendationer.
- Mål: All personal inom förskola/pedagogisk omsorg har adekvat utbildning
- Mål: Tyresö Kommun erbjuder barnomsorg på kvälls- och nattid för barn till föräldrar som behöver det för att kunna förvärvsarbeta.

Verksamhetsområde nr 8 – Grundskola

De mål, som den borgerliga majoriteten ställer vi oss bakom. Vi anser dock att för att höja kunskapsnivån för våra elever, så erfordras fler uppställda mål. Vi föreslår:

- Mål: Varje elev i de tidiga årskurserna erbjuds individuellt stöd för att uppnå bra läs-, skriv- och räknekunskaper genom ökad lärartid
- Mål: Alla elever erbjuds kompensatoriska insatser, som exempelvis läxläsningshjälp och sommarskola, för att öka möjligheterna till att nå målen
- Mål: Ersättningssystemet för skola och förskola ses kontinuerligt över för att bättre möta olika förutsättningar samt för att göra förändringar vid skiftande elevunderlag mindre plötsliga
- Mål: Fritidshemmen/skolbarnomsorgen har en tydlig pedagogisk inriktning som är möjlig att följa, genom att barngruppernas storlek är mindre och personaltätheten har ökat och fritidspedagogens roll stärkts

Verksamhetsområde nr 9 – Fritidsgårdar

Vi kan inte ställa oss bakom målet att minst en fritidsgård/fritidsklubb eller träffpunkt drivs i annan regi. Däremot tycker vi:

- Mål: Tillgång till fritidsgårdsverksamhet i Östra Tyresö är tillfredsställande

Verksamhetsområde nr 10 – Gymnasium

Vi avslår majoritetens förslag till mål nr 4 och vill ha in följande formulering istället.

- Mål: Beslut om Tyresö gymnasiums framtid är klart 2013.
- Mål: Insatser för att öka jämställd rekrytering till program med sned sammansättning genomförs

Verksamhetsområde nr 11 – Vuxenutbildning

De mål som formulerats är ett minimum. Vi önskar poängtera vikten av gymnasiekompetens och tillför därför målet:

- Mål: Samtliga studerande når gymnasiekompetens

Verksamhetsområde nr 12 – Arbetscentrum

Vi ställer oss bakom målen. Men med den stigande arbetslösheten bland ungdomar krävs mer:

- Mål: Ungdomsarbetslösheten uppgår till maximalt 3 %

Verksamhetsområde nr 13 – Bibliotek, kultur och fritid

Vi ställer oss bakom målen.

Verksamhetsområde nr 14 – Individ- och familjeomsorg

Vi vill tillföra följande mål:

- Mål: Kommunen har tagit fram en plan för att kraftigt minska antalet fattiga barn i Tyresö.
- Mål: Droganvändningen bland ungdomar minskar

Verksamhetsområde nr 15 – Äldreomsorg

Att bara uttrycka ett nöjd kundindex anser vi vara en mycket låg ambition. Vårt mål är:

- Mål: Platser i särskilt boende tillförs som motsvarar behovet
- Mål: Ingen tvingas avstå från tjänster p g a för hög kostnad
- Mål: Parboende ska möjliggöras när önskemål och behov finns
- Mål: Ökningen av behovet av särskilt boende har hejdats genom att mer service, tekniska hjälpmedel och omsorg erbjuds i hemmet

Verksamhetsområde nr 16 – Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Vi står bakom målen och för till ytterligare:

Mål: Alla som behöver klientombud erhåller det kostnadsfritt

Verksamhetsområde nr 17 – Gemensam verksamhet

Vi ställer oss i huvudsak bakom de mål som ställts upp för kommungemensamt. Men vill framföra följande:

- Näringsliv: Mål: Sociala företag ska uppmuntras och ges det stöd som behövs.
- Attraktiv arbetsgivare: Mål: För att möjliggöra var och ens möjlighet till utveckling i sitt arbete utarbetas tydliga lönesystem med individuell lönesättning och som motverkar diskriminering och godtycklighet.

- Mål: Kommunen erbjuder goda arbetsvillkor i en kreativ och positiv arbetsmiljö, som präglas av lyhördhet och öppenhet.

Verksamhetsområde nr 18 – Kommunalförbund m m

Vi ställer oss bakom målet.

Verksamhetsområde nr 19 – Politisk verksamhet

Vi ställer oss bakom målet.

Investeringsprogram och upplåning

Tyresö växer. På ett år har befolkningen ökat med 400 personer. Det ställer krav på utbyggnad av förskolor, skolor och äldreboenden. Samtidigt ska de fastigheter och vägar som redan finns underhållas. All nybyggnation genererar högre kostnader för drift av kärnverksamheten. Samtidigt ökar lånebehoven. Nuvarande låneram föreslås i kommunplanen höjas från 650 miljoner kronor till 750 miljoner kronor.

Vi kan inte idag utläsa ur förslaget investeringsprogram hur vi socialdemokrater ska kunna presentera alternativa förslag i detsamma. De förändringar vi kan föreslå är marginella och påverkar inte lånebehoven. Vi kan också ha synpunkter på prioriteringar.

Vi ställde upp på mål nr 1 under Plan och exploatering, som gäller samrådsförslaget till ny översiktsplan, som utgår från kommunens vision för 2030. Men inför denna planperiod skulle vi gemensamt över partigränserna behöva ägna särskild tid åt planeringen av hur Tyresö ska utvecklas. Denna investeringskommitté, som vi kan kalla det kan ställa ett antal frågor, som ska besvaras. Behöver vi bromsa in något och ha en annan utbyggnadstakt? Vad kan tas bort? Ska vi prioritera annorlunda? Kan vi göra mer när det gäller kostnadskontroll och uppföljning vid upphandling?

Vi föreslår inte avslag eller återremittering av investeringsprogrammet, utan ställer oss i nuläget bakom det liggande förslaget. Men vi återkommer med förslag på hur vi i fortsättningen ska planera för den fortsatta utvecklingen av Tyresö.

